

ТОШКЕНТ

Оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1989 йил 21 апрель, жума № 92 (6. 791) Баҳоси 3 тийин

Тошкент область партия комитетининг пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Область партия комитетининг 20 апрель куни бўлиб ўтган II пленуми КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил март Пленуми йиғилиши ва партия аграр сис-
темини амалга ошириш юзасидан об-
ласть партия ташкилотининг вазифа-
лари муҳокама қилди.

Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов доклад бўйича қисқача кириш нутқи сўзлади. Док-
лад коммунистлар, барча меҳнаткаш-
ларни кенг хабардор қилиш мақсадида
олдиндан область газеталарида эълон
қилинган эди.

Докладни муҳокама қилиш юзасидан
музокараларда Тошкент районидagi К.
Маркс номи колхоз раиси Р. Р. Акба-
ров, Калинин район партия комитети-
нинг биринчи секретари Ю. А. Хайду-
ров, Урта Чирчиқ районидagi Охунбобо-
ев номи колхоз бригадани бошлиғи Э. Ка-
римов, Тошкент шаҳар партия комитети-
нинг биринчи секретари Б. Ф. Сатин, Ур-
та Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси
илмий-тадқиқот институтининг директо-
ри С. Н. Усмонов, халқ депутатлари
Паркент район Совети ижроия комите-
тетининг раиси Н. Н. Бабошина, Бекобод
шаҳар партия комитетининг биринчи
секретари Э. М. Рўзиев, Октябрь рево-
люцияси номидаги тепловоз-вагон ре-
монти заводи слесари Т. Ф. Чередино-
ва, Бекобод район партия комитетининг

биринчи секретари Ж. Ж. Шарипов, Ол-
малик гўшт комбинатининг директори
Н. Рискиев, Чиноз район партия комите-
тетининг биринчи секретари В. Г. Гриш-
чук, «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш
бирлашмасининг бош директори Р. З.
Хусанов, «Союзхлопок» илмий-ишлаб
чиқариш бирлашмасининг бош директо-
ри Р. Х. Хусанов, Бўка районидagi «Кўк-
орол» совхозининг ижарачиси А. Гаф-
форов, «Таштлоцентраль»нинг бош ди-
ректори У. С. Ҳошимов, Нариманов шаҳар
партия комитетининг биринчи секретари
Г. И. Соболев, Ҳамза номидаги театр
артисти, область партия комитети бюроси
аъзоси З. Муҳаммаджонов, Бўстон-
лик районидagi 2-ўрта мактаб директо-
ри Б. Г. Штелле, Оржоникидзе район
партия комитетининг биринчи секретари
Г. С. Мирзимова, Урта Чирчиқ райони-
дagi Ким Пен Ха номи колхоз раиси
Т. Мадиев қатнашдилар.

Пленумда Тошкент область партия
комитетининг биринчи секретари М. М.
Мирқосимов янгиловчи нутқ сўзлади.
Муҳокама қилинган масала юзасидан
қарор қабул қилинди.

Пленум ташкилий масалаларни кўр-
ди.

Пленум П. М. Абдурахмонов Ўзбеки-
стон ССР Министрлар Совети раисининг
ўринбосари қилиб тайинланганлиги му-
носабати билан уни область партия ко-

митетининг бюро аъзолигидан озод қил-
ди.

Пленум халқ депутатлари Тошкент
область Совети ижроия комитетининг
раиси А. А. Йўлдошевни ёпиқ (яширин)
овоз бериш йўли билан область партия
комитети аъзолари составига киритди ва
область партия комитети бюроси аъзоси
қилиб сайлади.

Пленум халқ депутатлари Тошкент
область Совети ижроия комитети раисининг
биринчи ўринбосари О. Г. Айда-
ковни, халқ депутатлари Тошкент шаҳар
Совети ижроия комитетининг раиси
Х. Ҳ. Гуломовни ёпиқ (яширин) овоз бе-
риш йўли билан область партия комите-
ти бюроси аъзолигига номзодлар қилиб
сайлади.

Пленум область партия комитетининг
комиссиялари составларини, шунингдек
комиссиялар, область партия комитети-
нинг аъзолари ва аъзолигига номзодлар
тўғрисидаги Низомларни тасдиқлади.

Пленум Т. М. Қозоқбоевни область
партия комитети идеология бўлимининг
мудир қилиб тасдиқлади.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартия-
си Марказий Комитетининг биринчи се-
кретари Р. Н. Нишонов, КПСС Марказий
Комитети Аграр бўлимининг инструкто-
ри Г. С. Исаев қатнашдилар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия коми-
тети ҳиммалдор аёлларга тиб-
бий ёрдам ва болаларга ме-
дицина хизмати кўрсатишнинг
аҳоли ва уни янада яхшилаш
тадбирлари тўғрисидаги ма-
сала кириб чиқди. Шаҳарда-
ги район Советларининг иж-
роия комитетлари мазкур ма-
сала юзасидан илгари қабул
қилинган қарорни бажара
бориб, ҳиммалдор аёлларга
тиббий ёрдам ва физиотера-
пия хизматини яхшилаш, она-
лик ва болаларнинг муҳофа-
за қилиш бўйича тадбирлар
комплексини ишлаб чиқиш, амалга
ошириш қарор қилди, деб қайд
этилди.

Сўнгги уч йил мобайнида
маҳаллий Советларнинг куч-
гайрати билан Куйбишев рай-
онидagi 6-туғруқхона, Сергели
районидagi 10-туғруқхона, Ок-
табрий районидagi 1-шаҳар
касалхонасининг туғруқхона
бўлими ишга туширилди. Тош-
кент шаҳар Совети ижроия
комитетининг солиқни сақ-
лаш бош бошқармаси Ўзе-
бекистон ССР Солиқни сақлаш
министрлигининг IV Бош бош-
қармасига қарашли туғруқхо-
нани ўз қарамогига қабул
қилиб олди. 1986 йилдан бу
вақтга қадар бушаган ўн маъ-
мурий бинода педиатрия хиз-
матлари фаолият кўрсата бош-
лади, олти болалар касалхо-
насида чақалоқларни, тала
туғилган болаларни босқин-
ма-босқин даволаш учун их-
тисослашган бўлимлар очил-
ди. Чақалоқлар ўртасида қа-
салланган камейиб бораётган-
лиги кузатишмоқда, 1986 йил-
дан бери бирорта ҳам боле-
нинг ичбурге, полиомелит, зо-
тилка билан касалланганли-
ги қайд этилган йўқ.

Шу билан бирга оналик ва
болаларнинг муҳофаза қилиш
ишида жиддий камчиликлар ва
нуқсонлар бор. Тошкент ша-
ҳар Совети ижроия комитети-
нинг 1986 йил 29 мейдаги
қарорининг қўлини бандирли
бажарилмай қолди. «Таш-
горстрой» территориал қу-
рилиш бирлашмаси солиқни
сақлаш объектларининг капи-
тал қурилиш планлари бажа-
рилишини мунтазам барбод
этиб келаяпти. 18 болалар ста-
ционаридан 17 таси, 22 боле-
лар поликлиникасида 20 таси
моллаштирилган биналарда
жойлаштирилган, аксариятда
канализация ва сув тармоқла-
ри бўлмаган бир пайтда икки
поликлиника ва аёллар кон-
султацияси биналарининг қу-
рилиш қўлини кетди. «Таш-
горстрой» территориал қу-
рилиш бирлашмасининг раҳба-
рий нозорат қилмаётганли-
ги оқибатида 12 (А. Зокиров),
4 (Т. Д. Тремухов), 159 (М. Д.
Туғруқхона) қурилиш
проектлари солиқни сақлаш
объектлари қурилишига мас-
улиятчиларга ёндошишти.

Бунинг оқибатида уч йил мо-
байнида болалар ва ҳиммал-
дор аёлларга тиббий ёрдам
эҳтиёжлари учун ажратилган
7 миллион сўм капитал маб-
лагининг аттиги 4 миллион сўм
ўзлаштирилган.

Аёллар консултациялари
ишида жиддий камчиликлар
мавжуд. Шаҳар даволаш-про-
филикка муассасалари пе-
диатр-аралар билан 92,5 фо-
зи комплексланиш, стационар-
ларда қўлини қўридошлиқ
қилишда меҳнат қилди, ту-
ғруқхоналарда анестезиолог-
лар ва реаниматологлар
етишмади. Оналариинг ўли-
ми қўлини бораётганлиги
қайд этилмоқда. Иттифоқи-
миздаги кўрсаткичларга нис-
батан болалар ўлими айниқ-
са Собир Раҳимов, Акмал
Икромов, Куйбишев районла-
рида юксак даражадалигига
қолапти. Шаҳардаги ҳиммал-
дор аёлларга тиббий ёр-
дам кўрсатиш муассаса-
лари медицина жиҳозла-
ри билан ниҳоятда қон-
қарсиз таъминланган. Ту-
ғруқхоналарни қорималар ва
бошқа дори-дармонлар бил-
ан тўла таъминлаш масаласи
қал этилган. 73, 130, 148-
дорихоналар, шунингдек,
1, 2, 3-туғруқхоналарнинг до-
рихоналари ўз эҳтиёжининг
50—60 фоизни даражасида
таъминлаётти.

Болалар муассасалари ичи-
кийимлар билан зарур миқ-
дорда таъминланмапти. Барча
туғруқхоналар ва болалар ка-
салхоналари пеленкалар билан
50 фоизга, медицина костюм-
лари билан — 35 фоизга, пол-
зутилар билан — 50 фоизга,
ясли ёшдаги болаларнинг қўй-
лакчалари билан 93 фоизга,
медицина халатлари билан 58
фоизга таъминланган.

Туғруқхоналар ва болалар
касалхоналарининг кир-чил-
рини ювиш учун алоҳида кир-
хона ажратиш масаласи бир
неча йиллардан бери қал этил-
мапти. Шаҳар коммунал қо-
хоналар ишлаб чиқариш бир-
лашмасининг (Ю. Ш. Раҳмонов)
мавжуд кирхонаси зарур са-
нарийни талабларига жавоб
бермапти, бу ерда кирларни
йиғиш ва тошиш тартиблари
бўзилган.

Болалар муассасаларида ва
ҳиммалдор аёлларга тиббий
ёрдам муассасаларида бемор-
лар оқибатининг ташкил
ишида жиддий камчиликлар
мавжуд, қўлини ҳолларда о-
қибатларнинг қалориялари ва
сайтириб юборилишига йўл
қўйилмоқда. Собир Раҳимов
районидagi 3, Киров райони-
дagi 5, Фрунзе районидagi 10-
туғруқхоналарда санитария-
эпидемиология режими-
ларининг қўпол бўлиши ҳоллари
аниқланган. Медицина ходи-
мларини алоҳиқ тарбиялаш
ўта қонқарсиз даражада йўл-
га қўйилган. Натигада 1988
йил ва 1989 йилнинг
дастлабки икки ойи мобай-
нида 50 дан зиёд турли
хуқуқ бўзиллишлари рўй бер-
ган. Поразитлар, беморларга
қўпол муносабатда бўлиш, таъ-
мирлик ва бошқалар шулар
жумласидан.

Тошкент шаҳар Совети иж-
роия комитетининг солиқни
сақлаш бош бошқармаси қар-
ларин танлаш, жой-жойга
қўйиш ва тарбиялаш ишларини
яхши йўлга қўйилган. Болалар
ва ҳиммалдор аёлларга тиб-
бий ёрдам бўлимининг бош-
лиқ инжениери, бўлим муд-
ри, бош акушер-гинеколог, бо-
лалар ва ҳиммалдор аёлларга
тиббий ёрдам бўйича ташки-
лий-методик бўлим мудир
лавозимлари узок вақт бўли
қолапти. Тошкент шаҳар Со-
вети ижроия комитетининг
солиқни сақлаш бош бош-
қармаси, унинг жойлардаги
бўлиналари, район Советла-
рининг ижроия комитетлари
шаҳардаги болалар ва ҳиммал-
дор аёлларга тиббий ёрдам
муассасалари ишларининг наму-
нали ташкил этилишини таъ-
минлай олмадилар.

Ҳиммалдор аёлларга тиббий
ёрдам ва болаларга медицина
хизматини яхшилаш бўйича
ишлар қонқарсиз олиб бе-
рилмоқда, деб эътироф этил-
ди.

Ижроия комитет Тошкент
шаҳар Совети ижроия коми-
тетининг солиқни сақлаш бош
бошқармаси (В. П. Руснов)
зиммасига ҳиммалдор аёллар-
га тиббий ёрдам ва болалар
муассасалари моддий-техни-
ка базасини капитал қури-
лиш, берилаётган маъмурий
биналарнинг ремонт ва ре-
конструкция қилиниши ҳисо-
бига мустақамлаш юзасидан
тадбирлар комплексини амал-
га ошириш вазифасини юкл-
ди. Бош бошқарма шаҳардаги
ҳиммалдор аёлларга тиббий
ёрдам ва педиатрия хизмати-
ни янада такомиллаштириш
юзасидан аниқ тадбирларни
ишлаб чиқиш ва уни меҳнат
на қангашта тасдиқлаш по-
зим. Бир ой муҳлат ичида ҳо-
ммалдор аёлларга тиббий ёр-
дам бўлимининг ремонт ва ре-
конструкция қилиниши таъ-
минлаш масаласи бўйича
лавозимлар маҳалла мутахас-
сислар билан тўдирлиши ке-
рак.

Шаҳар молия бошқармасига
(С. С. Бузрукхўжаев) ва ша-
ҳар план комиссиясига (К. А.
Солиқов) солиқни сақлаш му-
ассасаларига ўтказилаётган
объектларни реконструкция
қилиш учун маблаг ва моддий-
техника ресурслари ажрати-
лишини қўзда тутиш таълиф
этилди.

«Ташгорстрой» территориал
қурилиш бирлашмаси (П. Г.
Саркисов), капитал қурилиш
Бош бошқармаси (А. К. Журав-
лев), шаҳар план комиссияси
(А. А. Яфасов), «Ташремстрой»
трести (Ж. Ю. Мақсудов) раҳ-
барлигига солиқни сақлаш
объектларининг қурилиш ва
ремонтни муҳлатлари барбод
этилаётганлиги, сифати паст-
лиги қўлини ўттиди. Ижроия
комитет уларга ишларнинг аҳо-
лини ўнлаш, солиқни сақла-
ш объектларининг белги-
ланган муҳлатларда қурилиши
ва ишга туширилишини таъмин-
лаш вазифасини юклди.

«Медтехник» Тошкент ша-
ҳар бошқармаси бошлиғи М.
М. Мўминова 1989 йил 1 май-
га қадар солиқни сақлаш Бош
бошқармаси билан биргалик-
да туғруқхоналар, касалхо-
налар ва поликлиникаларни
тўла таъминлаш мақсадида
ревизия қилиш топширилди.

Коммунал қорхоналар иш-
лаб чиқариш бирлашмаси
бошқармасига шу йилининг
август ойига қадар туғруқхо-
наларнинг кирларин ювиш
учун алоҳида кирхона ажра-
тиш масаласини ҳал этиш
«Ташгоснабстройга» (А. С. Че-
канова) ва болалар ва ҳиммал-
дор аёлларга тиббий ёр-
дам муассасалари белги-
ланган нормативларга мосла-
шган тўла асортиментда оз-
қоқ-мақсулотлар билан уз-
луksиз таъминлашини таш-
кил этиш таълиф этилди.

Шунингдек «Тошкент оқшо-
ми» ва «Вечерний Тошкент»
газеталари редакциясига шиф-
офорларнинг мавжуд илгор
таърифлари ҳақидаги мате-
риалларни мунтазам эълон
қилиш бориш, шаҳар солиқни
сақлаш системасини ривож-
лантиришдаги муаммоларни
муқорроқ эритиш лозимлиги
ўқтириб ўтилди.

Тарихшуносликка бағишланган учрашув

Ўзбекистон ССР Фанлар ака-
демиясининг Тарих институти-
да тарихшуносликка бағишлан-
ган учрашув бўлиб ўтди. Уч-
рашувда Москва, Урта Осиё
республикалари ва Қозогис-

тоннинг етакчи тарихчи олим-
лари иштирок этмоқдалар.
Ялпи ва секция мажлисла-
рида КПСС тарихи тарқиқ-
тини ишлаб чиқиш, совет та-
рих фанини ривожлантириш-

нинг долзарб муаммоларига
онд докладлар ва ахборотлар
тингилди. Турли дарварлар та-
рихининг кам тадқиқ этилган
саҳифалари олимланининг диқ-
қат марказида бўлади.

Ишлаб топилад маблаглар нимага сарфланади

РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК ШТАБИДА

Республика ленинча Ком-
мунистик шанбалик штаби
бўлажак Бутуниттифоқ меҳ-
нат байрамига тайёргарлик
масалаларини кўриб чиқди.
Мажлисида Ўзбекистон ССР
Министрлар Совети Раиси-
нинг ўринбосари П. М. Аб-
дурахмонов олиб борди.

«Қизил шанбалик» қатнаш-
чиларининг қўлини беми-
нат меҳнати йил бошидан бе-
ри тежалган зарур миқдор-
даги хом ашё ва энергия ре-
сурслари билан таъминлани-
ши кераклигини айтиб ўтилди.
Қўлини меҳнат коллектив-
ларининг шанбаликда иш-

лаб топилад пул солиқни
сақлашнинг ривожлантиришга
сарфлансин, деган тақлиф-
лари қўллаб-қувватланди.
Бир қанча областлар маб-
лаглардан шанбалик куни қў-
шилган ҳиссага қараб мута-
носиб фойдаланиш керак, де-
ган тақлифни ҳам киритмоқ-
далар.

Штаб мажлисида бўлажак
шанбалик кўзбўйамчилиги ва
расмийатчиликдан қутилиш
йўлида янги қадам бўлиши
зарурлиги таъкидланди. Меҳ-
нат байрамининг ҳар бир
қатнашчиси ўзининг зарбдор
меҳнати қандай юксак маъ-

садларга хизмат қилишини
билиши лозим.
22 апрель куни минглаб
кишилар республика шаҳар
ва қишлоқларини ободонлаш-
тириш ишларида ҳам қатна-
шадилар. Улар ариқлар, ка-
наллар, дарёлар соҳиллари-
ни тозалайдилар, даракт ва
гул қўчатлари ўтказадилар.
Жонажон диярга меҳр-му-
хаббатни амалда исботлаш,
экология муаммоларини ҳал
этишга ўз ҳиссасини қўи-
лиш учун ҳар бир кишига
қулай имконият яратилди.

(ЎзТАГ).

Тонги газеталарда

© 19 апрель куни М. С. Горбачев АҚШдаги энг катта кеса-
ба союзи бирлашмаси — Америка кесаба союзлари Федерация-
сига — ишлаб чиқариш кесаба союзлари конгрессининг вице-
президентлари, машинасозлик ва аэрокосмик сановати иш-
чилари уюшмасининг президенти Уильям Уинлисингери
ҳамда тўққизинчи ва тўққизинчи сановати тоққизинчи бир-
лашган кесаба союзининг президенти Жек Шейнманин қа-
бул қилди.

Бўлиб ўтган сўхбат ҳақидаги ҳисобот бүгун тонги газеталар-
да эълон қилинган.

© КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети-
нинг 1989 йил 21 март қарори билан тасдиқланган фан ва
техника соҳасидаги Ленин мукофоти ва Давлат мукофоти
тўғрисида Низомлар берилган.

© «Правда» газетасининг учинчи саҳифасидаги «Ленин
меҳнати гавида қизқитирилади...» сарлавҳали мақолада Қизил
Хочининг Совет Россиясидagi Америка миссиясининг бошлиғи
Хочининг Раймонд Робинсоннинг архив материалларига асосда
унинг революцион Россия ва В. И. Ленин билан сўх-
батлари ҳақида ҳикоя қилинди.

© «Локсэмбур» заминдаги учрашулар сарлавҳасида ости-
да ана шу маълумат қўлини таълифига бинаов Буюк
Гердоглик мустиқлигининг 150 йиллиги таъналарда иш-
торат этиш учун келган СССР Министрлар Советининг Раиси
Н. И. Рыжковнинг Локсэмбурда бўлиши ҳақида расмий ха-
барлар эълон қилинган.

22 апрель — Коммунистик шанбалик куни

Эртага — хамма шанбаликка!

Тараддуд

Шаҳримиздаги «Тордорстройре-
монт» трестига қарашли «Спецав-
тобаз» ишчилари ҳам қизил шанба-
ликни юксак меҳнат утуқлари билан
кўтиб олишадилар. Мазкур коллектив
ишчилари ўз кучлари билан ишдан
бўш вақтларида ташландиқ ерларни
ўзлаштирди. Шанбалик ўтказилди-
ган кунгача мотор цехи, тоқарлик
цехи ишга туширилди. Эндиликда

бу коллектив ўз устаконаларида ке-
ракли барча ашёларни таъмирлаш-
лари ва созлашлари мумкин.

СУРАТЛАРДА: бош инженер Е.
Файзиев ва соловчи И. Сладковлар
янги ишлаб чиқарилаётган деталлар-
ни кўздан кечирмоқда; шанбалик
ка тайёргарлик.

Р. Шарипов фотолари.

«БУЮК ПОЧИН»ГА САДОҚАТ

ТАЙЁРГАРЛИК

ҚИЗГИН

© ШАНБАЛИК кунинда абразив
комбинатининг кенг истеъмол-
молларига мослашган 1-цехи қўндалик
қайчи, тўқиш асбоблари, рўзғорда
фойдаланиладиган бир қатор махсу-
лотларни ишлаб чиқаради.

22 апрель куни бу ерда қўндалик
ва ностандарт машиналарни тайёрлаш
ва ремонт ишларини бажариш кўзда
тутилди.

Асосий цехларнинг Ш. Раҳимов,
Л. Ротевков бошлиқ бригадалари кол-
лективни меҳнат байрамида юқори
унум билан ишлашда. Комбинат шу
кунга яқин 50 минг сўмлик махсу-
лот ишлаб чиқаради. Меҳнат байра-
мидаги барча маблаг беш йиллик фон-
дига ўтказилди.

© ПОИТАХТИМИЗДАГИ 2-марш-
рут такси автокорхонасининг 36 та
бригадаси 22 апрель куни шаҳар пас-
сажирларига хизмат кўрсатишди.
Тула хўжалик ҳисоби шарафига меҳ-
нат қилаётган, Улуғ Ватан уруши
қатнашчиси Александр Постников,
Шайхзод Орифжонов, Тошпулат
Хайдаров (25, 37, 17-маршрутлар)
бригадирлик қилаётган коллектив-
лар самарали ишлаб, пассажирларга
намунали хизмат кўрсатиш ташаббуси
билан чиқдилар.

Илгорлар ташаббусини барча ав-
тотранспорт корхоналари қўллаб-
қувватладилар. Меҳнат байрамингача
тежалган 10 тонна бензин шаҳарда
графикада мулжалланган 290 та марш-
рут такси ишини тўла таъминлайди.
Шу кунга 70 минг пассажирларга
хизмат кўрсатилади.

Корхонада шунингдек, ремонт ва
ободонлаштириш ишлари ҳам амалга
оширилди. Ремонт участкаларида
20 та машинанинг техник ҳолати ях-
шиланди, 6 тонна металл парчаси
тўланади. Хайдовчи ва ремонтчи-
лар ишлаб топган 2,5 минг сўм эса
унининчи беш йиллик фондига ўт-
казилди.

М. АБЕРИН.

© КҲН-ГАЛАНТЕРЕЯ ва спорт
буюмлари ишлаб чиқариш бирлаш-
маси ишчилари шанбалик кунин юқори

кўрсаткичлар билан ишлайдилар.
Улар шу кунга 5 минг топкоп, 12
минг замонавий сума, 6 минг тас-
ма, 1 минг 200 қўлқоп, 130 минг
сўмлик халқ истеъмол-мол буюмлари
тайёрлашди. Меҳнат байраминда 2
минг 100 ишчи қатнашди, шундан 1
минг 800 ишчи иш жойларида меҳ-
нат қилишди. Коллектив ишлаб то-
пилган маблагнинг бир қисми — 5
минг сўмни Тошкент фондида ўтқа-
зганга ҳис қилди.

Шунингдек, бичув цехидан икки
бригада — сўнги ва табиий зарм бри-
гадалари тежалган хом ашё эвазига
маҳсулот тайёрлайди. Тайёрланган
маҳсулотнинг 25 процентидан кўпроги
«Янгиллик» индекси билан чиқарилади.
1000 погон метр ариқ тозаланиб,
1200 донга қўчат оқилди.

© «ҚИЗИЛ ТОНГ» бирлашмаси иш-
чилари шанбалик кунин тежалган хом
ашё ҳисобига меҳнат қилдилар.
Улар 1 минг 500 донга эркаклар ва
аёллар пальтолари, 500 донга янги-
лик марпаси билан енгил пальто, шу-
нингдек, болалар учун устки кийим-
лар, жами 340 минг сўмлик махсу-
лот ишлаб чиқаришни режалаштириш
моқдалар. Шанбаликда 2 минг 200
ишчи қатнашди. Улар шунингдек
фабрика майдонини ободонлаштириш
ишларини ҳам бажаришди.

Демократияни ўрганиш

«Сайлов ўйини»

«Аэропорт» ресторанида миш-миш тарқалди. Ҳа, нима дейсан, директор ишдан кетармиш. Ваколат муддати тугабди. Ўрнига бошқаси сайланмиш. Сайлов бўларкан.

Бу лавозимга номзодлар кўп экан. Ниҳоят, узоқ тортишувлардан сўнг тўрт киши таллаб олинди: ишлаб чиқариш бўлими мудири Х. Исमतов, ошпазлар бригадари Қ. Жўраев, ваколат муддати тугаётган директор Ш. Солиҳов, «Космос» кафесининг ошпазлар бригадари Б. Ҳамдамов.

Шундай қилиб, ресторанининг меҳнат коллективи кенгаши директорлик лавозимига сайлов ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Конференциянинг 16 декабрь 1988 йилда ўтказилиши келишилди. Шу кунги номзодларнинг программалари эшитилди, муҳокама қилинди. Сўзга чиққанлар уларнинг шаъниларига ҳамду санолар айтишди. Бироқ, таъкидлий ишлардаги айрим камчиликлар тўғрисида яширин овоз бериш орта суринди. Ниҳоят, орадан ролла-роса иккинчи ўй, яъни 17 февраль 1989 йили конференциянинг иккинчи яширин овоз бериш қисми давом этди. Бюллетенлар серош эди. Ҳоҳлаган киши битта ёки иккита бюллетень олиб овоз беришга киришди. Натияжада ҳисоб комиссияси Ш. Солиҳов 40 овоз, Қ. Исमतов 6 овоз, Қ. Жўраев 124 овоз, Б. Ҳамдамов эса 2 овоз олганлигини қайд этди.

Конференция қарор қилди:

1. Ресторан директорлиги лавозимига сайлов бўйича иккинчи номерли протокол тасдиқлансин.

2. Овоз бериш натижаларига кўра Қ. Жўраев ресторан директори лавозимига сайланди, деб ҳисоблансин.

3. Юқори органлардан Қ. Жўраевнинг ресторан директори этиб тасдиқланиши сўралсин.

Сўралди ҳам. Аммо... Тошкент ресторани трести маъмурияти бу номзодга қарши чиқди. У ердан қуйидаги расмий жавоб олинди.

«...Конференцияда 1986 йилнинг 7 майида боплаб ошпазлар бригадари бўлиб ишлаб келётган Қ. У. Жўраев ресторан директори лавозимига яширин овоз бериш йўли билан сайланди. Номзодларни таллашда трест ва бош бошқарма томонидан меҳнат коллективи кенгашига ва конкурс комиссиясига Қ. Жўраевнинг раҳбарлик лавозимларида ишламаганилиги, тажрибаси йўқлиги ва шу сабабли унга ўз номзодини қайтариб олиш кераклиги айтилган эди. Бироқ, Қ. Жўраев ўз номзодини қўйди ва сайловлар давомидида директорлик лавозимига сайланди.

Тошкент ресторани трести мавжуд қонуннинг 6-моддаси 3-бандига кўра, яъни умумий оватланиш системасида раҳбарлик лавозимига етарли иш стажига эга бўлмаганлиги учун меҳнат коллективи кенгашининг Қ. Жўраевни ресторан директори лавозимига тайинлаш тўғрисидаги қарорини тасдиқлаш олмади. Бу ҳизматчилар ва мутахассисларнинг, раҳбарларнинг лавозимлари ягона тариф-малака маълумот-номаси (справочник)да қайд этилган мажбурий қоидадир.

Бундан ташқари бугунги кунда ресторан умумий оватланиш (айниқса йўлда оватланиш) бўйича янрик комплекс ҳисобланади. Ресторан ихтиёрий саккиз хил, савдо ишлаб чиқариши кирди. Шу йилнинг ўзига чакана товар обороти ҳажми 8 миллион сўмга етди. Ресторанининг асосий вазиёси — йўловчиларни самолётларда оват билан таъминлашдир... Ресторан олдига турган вазиёларини ҳал этиш унинг раҳбаридан иқтисодий таҳлил қилишни, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлишни талаб этади. Шу сабабли Тошкент ресторани трести директорлик лавозимига қайта сайлов ўтказишни ва номзодларни таллашни қайта қўриб чиқишни сўрайди.

Тошкент ресторани трести директори С. САЙДАХМЕДОВ.

Ҳамма галва шундан кейин бошланди. Коллективда демократияга ишонсизлик туғилди. Қайта-қайта натижасиз сайловлар ўтказиш одамларнинг жонига теғди. Кўпчилик ишдан қолди. Махсусозлик авжига чиқди. Одамлар эса бир-бирига ёв қараш қилдиларини булдиришди. Нисолар туғилди. Хуллас, маънавий муҳитга путур этди. Турли ташкилотларга шикоятлар «қирилди». Ҳатто ресторан партия ва касаба союз ҳамда комсомол ташкилотларининг боши қотиб, қўли калталик қилиб қолди.

Ресторан ходимларининг шикоятига Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг ҳуқуқ ишлари бўлиминан келган қуйидаги жавобни эслатиб ўтишни жоиз толдди.

«...Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг «Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонуннинг 6-моддаси 3-бандига биноан меҳнат коллективи томонидан сайланган раҳбар номзоди юқори орган томонидан тасдиқланади. Акс ҳолда янгидан сайлов ўтказилади.

Трест томонидан сайлов натижаларини тасдиқлаш рад этилган ҳатда Қ. Жўраев номзоди хизматчилар ва мутахассисларнинг, раҳбарларнинг лавозимлари ягона тариф-малака маълумотномаси талабларига тўғри келмайдиган, чунки у раҳбар лавозимига иш стажига эга эмас, дейилган.

Бироқ, ўша маълумотноманинг 10-моддасида шунингдек, раҳбарлик лавозимига махсус тайёргарлиги ёки белгиланган малака талаблари даражасида иш стажига бўлмаган, лекин лавозим вазифаларини тўла ҳажмида сифатли бажариш учун етарли амалий иш тажрибасига эга бўлган кишилар бундан мустасно тариқасида сайланишлари мумкин, дейилган.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ҳуқуқ ишлари бўлими мудири Т. Е. БОКОВА.

Изоҳга ҳолат йўқ. Лекин ҳали ҳеч қаерда ёзилмаган ҳаёт ҳақиқати бор. Ҳеч ким раҳбар бўлиб туғилмади. Раҳбар иш жараёнида, одамлар билан ишлаш жараёнида шаклланди. Тўғри, юқори орган сайлов натижаларини тасдиқламай рад этганлигини сабабларини меҳнат коллективига изоҳлаб берди. Бироқ, коллектив бу жавобни ўринли, деб толмади. Трестнинг жавоб хати меҳнат коллективи кенгашининг йиғилишида қаттиқ муҳокама этилди. Узоқ тортишувлар, ҳис-ҳаяжонга берилдишлар, жон куйдиришлар, асаб бузишлар, турли фикрлар бўлиб ўтди. Лекин меҳнат коллективи кенгаши битта қарорга келди. Бу ҳам бўлса бошқа сайлов ўтказмасликка қарор қилинди.

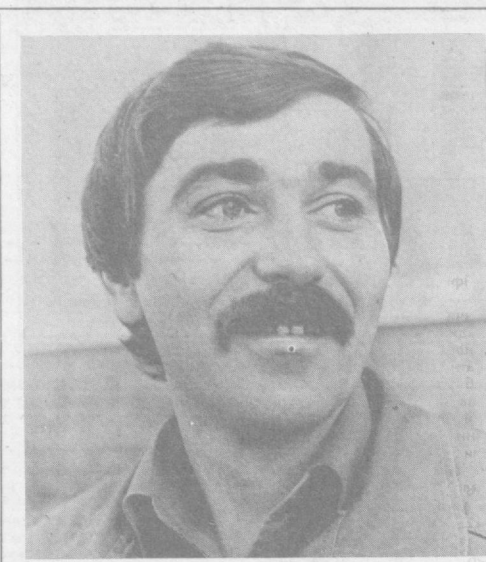
Ушбу бундай вазиятда нима қилиш керак? Демократик централизм принциплари асосан озчилик кўпчилиikka бўйсунди. Демак, кўпчилик Жўраев билан ишлаш истагини билдирмоқда. Бу унинг ютуғи. Чунки у 13 йиллик меҳнат фаолияти давомида эҳтимол ўзининг меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги, ташаббускорлиги, одамларга қайишиши, меҳрибонлиги, энг муҳими коллектив билан ишлаш қобилиятини намоён эттирди. Ахир бригадирлик раҳбарлик эмасми? Унинг қўли остида ўнлаб кишилар ишлашга-ку! Акс ҳолда у шунча қўп овоз олмас эди. Балки, у кимгадир ёқмас. Лекин энг муҳими, жамият учун ишнинг пировард натижаси керак. Партия ва давлатиш биздан кўп галини эмас, самарали ва сифатли ишни талаб қилаётган бир пайтда бундай сарсонгарчиликлар билан асло келишди бўлмади. Ахир шунча махсусозликлар иш вақти авзага бўладик! Бу ерда эса тўрт ойдан буён оворатгарчилик. Ишнинг юксак натижаларига эришиш учун меҳнаткашларнинг куч-гайратларини бирлаштириш ва уларнинг ташаббусини ривожлантириш, ходимларда ушшоқчилик ва интизомни тарбиялаш, уларнинг сиёсий онгини ошириш ўзини ўзи бошқарув асосида таъминланади.

Аммо, минг афсуски, биз меҳнат коллективи кенгашининг сўнгги мажлисида бўлганмишда, бунинг ақсини кўрдик. Хатто кенгаш аъзоларининг ўзлари бир-бирига шундай таъна тошларини отдиларини, бундан ресторанининг айни ҳозирги пайтдаги маъмурияти — директор, партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг раҳбарлари ҳам бенаиб қолмадилар.

Ана шу сайловни кузатиб, хаёлимдан бир воқеа ўтди. Хикоят қилишларча, қадим замонда бир ой ўз отларини синаб кўриш мақсадида пойга уюштирибди. Бироқ, бой илхос қўйган тулпарлар пойгада орта қолди. Сорвин бошқа бир пахлаван йиғитга тегадиган бўлибди. Аммо бой ғирромлик йўлига ўтибди. «Отининг тақаси тушиб кетди, шунинг учун чопа олмайди, пойгани бопқатдан ўтказамиз», дебди. Бой неки баҳона қилиб, ўзининг бузмаси, барбир пойгада отлари голиб чиқмабди...

«Аэропорт» ресторанидаги директор сайлаш воқеалари ҳам худди шунга ўхшайди. Во, ажаб!.

Т. ТОШЕВ,
«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбири.

«Комфорт» ишлаб чиқариш бирлашмасида Виктор Шестель (чапда) номини ҳурмат билан тилга олишди. У бу ерда тўққиз йилдан буён ишлаб келмоқда. Бу вақт ичиде у малакали мутахассис, рационализатор бўлиб етишди. Унинг кўпгина рационализаторлик тақлифлари ишлаб чиқаришга жорий этилган.

«Абдувоҳид Аскар» (ўнгдаги сурат) ишлагидан техникага қизиқарди. Шунинг учун 83-хунара-техника билим юртига ўқишга кирди. Электр-газ пайвандчилик касбининг эгаллади. Йил сайин малакасини ошира борди. Ҳозир у «Ташгаз» ишлаб чиқариш бошқармасининг Фрунзе райони бўлимида ишламоқда.

У. Усмонов фотолари.

1988 йил якунларига кўра саноат корхоналарининг фаолияти натижасида Тошкент атмосферасига 147,5 минг тонна зарарли моддалар чиқариб ташланган. Шундан 66,2 фоиз тўтиб қолинган ва зарарсизлантирилган. Бир сўз билан айтганда, ўтган йили ҳар бир тошкентликка 22 килограммдан олтингугўрт кислотаси, углеводородлар, углевод оксиди, фторли бирикмалар, олтингугўрт водороди, азот оксидлари ва аста-секин, аммо муқаррар саломатликка путур етказувчи бошқа моддалар тўғри келган.

Биз газетхонларни шаҳардаги экологик вазият билан мунтазам таништириб борамиз. Атмосфера ва сувларини бўғлашда айбдорларни кўрсатиб ўтмиш. Табиати муҳофаза қилиш органлари, уларнинг фаолияти ҳақида ҳикоя қиламиз. Бир сўз билан айтганда, воқеалар ичиде бўлишга интиламиш. Шу сабабли Тошкент экологиясидаги ишларнинг аҳоли ижобий томонига ҳолат суи ўзгариб бораётганлигини эътироф этишга мажбурмиш. Масалан, ўтган йили чикинди-лар ҳажми 1987 йилга нисбатан атиги 0,7 минг тоннага камайган, холос.

Экология муаммолари тобора кенг кўлам касб этиб борапти. Урни келганда биз фахр билан гапирадиган техника тараққиёти, саноатнинг ривожланиши ҳақида ҳам апроф-муҳит инжиқликларини ҳисобга олмадик.

«Социалистик» кўшма совет-итальян корхонаси бугунги кунда кўпчилик тошкентликларга яхши маълум. Ҳамкорликнинг янги кўриниши, илгор технология, эҳтиж кўта бўлган махсуслотлари (уй-қўшлар, безаклар, уйин-қоқлар ва ҳоказо) тўғрисида «Социалистик» эл оғзига тушди. Корхонанинг даромадлари ҳам салмоқли. Эҳтимол ана шу даромадлар корхона раҳбарларида озми-кўзми ишлаб чиқариш билан боғлиқ барча нерсасаларга истеъмолчилик муносабатларининг таркиб топишга хизмат қилгандир. Фенол, формальдегид, стерол, углеводородлар, углевод оксиди — теварак-атрофдаги массивларнинг аҳолисига «Социалистик» зарарли моддаларнинг ана шундай «гулдастасини» тақдим этмоқда.

Юқорида айтиб ўтилган моддалардан оддий газетхонларнинг хабари ҳам бўлмаса керак. Кўринишига қараганда, «Социалистик»да ҳам уларнинг зарарли хусусиятларидан бехабарлар. Билиб қўйишсин, алдегидлар (фенол, формальдегид) ошқозонга, ичакларга, таъққа, жигарга, бўйрак ва ўпкага зарарли таъсир этади. Углевод оксиди эса гемоглобинда туланиб, қонни кислород олиш имкониятидан маҳрум қилади.

Бошқа бир мисолни олайлик. Азот оксидлари нефть, кўмир ақилганида ҳосил бўлиб, саноат корхоналари, шунингдек химия саноати ўтхоналари билан бир қаторда табиий газ ақилганида ҳавога чиқарилади. Азот оксиди бензопирен билан бир қаторда табиий газ ақилганида ҳавога чиқарилади. Азот оксиди бензопирен билан бир қаторда табиий газ ақилганида ҳавога чиқарилади. Азот оксиди бензопирен билан бир қаторда табиий газ ақилганида ҳавога чиқарилади.

ташкilotлари ўтган йили ҳам баҳоли-қураат шаҳар экологиясини бузувчилар йўлига гоа қўйиб келдилар. Масалан, таркибиде нефть махсуслотлари бўлган оқва сувларини Жуи каналига оқизгани учун «Пром-энерго» корхонасига 36,4 минг сўм жарима солинди. Салор каналини нефть махсуслотлари билан бўлгағачлиги «Каноп» бирлашмасига 5,9 минг сўмга тушди. Пойтахтнинг 39 корхонасидан 91 киши маъмурий жавобгарликка тортилди, улардан ундириб олинган жарималар 3,3 минг сўмни ташкил этди. Экологик зарарли цехларнинг, дастхоналарнинг ишшини тўхтатиш оқва» сувларини 17,1 минг куб метрга камайтирди.

хияти нимада? Санитария-гигиена талабларини бузган корхона (ташкilot), кооператив ёки яхка меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи граждeн-лар шаҳар иқроия комитетининг махсус счётига бадал ўтказишга мажбурдирлар. Агарда тартиб бузилиши тартибни бузувчи объектга туташ ёки унга ақратилган территорияда қайд этилса бу бадал 1235 сўмни ташкил этади. Кўзда тутилмаган жойларда атмосферага, сув манбаларига зарарли моддаларнинг чиқариб тайланганлиги учун эса 9,351 сўм туланади. Ҳар икки ҳолда ҳам аниқланган тартиб бузилиши тузатишга қадар табиати булғовчи манба «консервация» қилиб қўйилади.

Биз газета саҳифаларида давлат инспекцияси ва давлат автомобил инспекциясининг чикинди газлари йўл қўйилган концентратиядан зиёда, бўлган автотранспорт восителарини аниқлаш юзасидан ўтказган рейдлари ҳақида бир неча бор ҳикоя қилган эдик. Шаҳар автобус ва автомобил паркни тўла-тўқис соз бўлганида ҳам ҳаёо айтарлиқ тоза бўлиб қолмади. Узингиз ўйлаб кўринг, 100 литр бензин ёнганда бир киши бир йил мобайнида нафас олиши мумкин бўлган миқдордаги кислород сарфланади. 100 литр бензин ўртача икки ҳафтага етади. Бир автомобил бир йилда 24 киши нафас олиши мумкин бўлган кислородни кўкка совуришини ҳисоблаб чиқиш мумкин эмас.

Кислород сарфини яшил иқлолар тўлдириши мумкин, деб эътироф билдирмоқда айрим шифер газетхонлар. Улар қоллаш мумкин. Бунинг учун энг оддий ҳисоб-қисобларга қараганда шаҳарга 500 минг гектардан зиёдор кўламазор зоналар керак бўлади. Бугунги кунда эса Тошкентнинг ана шундай зоналари 600 гектарга яқинини ташкил этади.

Автомобиль транспорти билан ана бир муаммо боғлиқ. Уни табиати муҳофаза қилувчи ва бошқа органлар негиди мулкка, четлаб ўтишди. Гап шовкин-сурон ҳақида бормоқда. Юзаси қарагандагина, мазкур муаммо эрзимгендек, долзарб эмасдек туюлади. Масалан, ҳаракат гажум бўлган йўлдаги шовкинни муталассислар учини даражали шовкин деб ҳисоблайдилар. Ана шундай шовкин-суронда инсонда психологик жараёнлар ва вегетатив асаб системаси, шунингдек эшитиш органлари бузилади. Навоий, Халклар дўстлиги, Максим Горький проспекти, Энгельс, Шоте Руставели, Фарход кўчалари... ушбу материал муаллифини ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг лаборатория мудири Д. Клубейнинг тақлифи ўринли қўрилади. Мазкур тақлифини шовкин шунданки, тартибни бузган корхоналар бугунги кунда ўтказибган маблаглар ана шу корхоналарда табиати муҳофаза қилиш тадбирларининг амалга оширилишига сарфланган керак! Беморларни даволаш керак. Яхсини, ёмонни бугунги кунда уларни даволашди. Меҳнат назаринида, шаҳардаги экологик вазиятни соғломлаштириш, шундай қи-

Аҳвол қалай, экология?

Эртанги кунни ўйлаб...

Шаҳардаги экологик вазиятни қандай қилиб юмшатish мумкин? Бугунги кунда бу савол айниқса долзарб бўлиб турибди. Тоғалаш ишхотлари, чанг ютичлар, экологик тоза технология жараёнлари, термоторияларни кўламазорлаштириш ва ободонлаштириш, тивдалар зоналарини ташкил этиш — экологини соғломлаштирувчи боз йўналишлар ана шунлардир. Ушбу тадбирларнинг эскертишини эртаги кунга қолдирай ҳал этиш мумкин. Ҳамма гап шунданки, атмосфера ва шаҳар каналларини бўлгаётган кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари тизиз ишлаб чиқариш планларини, дастхоналарнинг эскриб қолганлигини баҳона қилишди, табиати муҳофаза қилиш тадбирларини пайсалга солишди. Ававалги маъмурий чоралар ҳақида тошкентликлар фақат матбуот орқали хабардор бўлишарди.

Тошкент шаҳар Совети иқроия комитетининг молия бошқармаси табиати муҳофаза қилиш шаҳар комитети ва шаҳар санитария-эпидемиология станцияси билан бирликтида «Санитария-гигиена нормаларига риоя қилмаганлиги ва апроф-муҳитни булғалганилиги учун бадалларни солиш ва ундирш тартибни тўғрисидаги низомини ишлаб чиқдилар. Биз молия бошқармасининг бош-бураги С. Бузурукжўваевдан аҳоли шикоятлари ҳақида қилиб беришни сўрадик.

— Тақлифларимизнинг мо-

лининг ақин тошкентлик (шулардан қарийб 600 нафар) — 14 йашча бўлган болалар) ўпка бўғмасидан, уч мингдан зиёд киши (шулардан 200 нафари 14 йашча бўлган болалар) суррунликам кам учрайди. Ҳар кўта хасталикларидан азоб чекаётганлигининг сабаби ана шунда.

Азот оксидлари бўйича йўл қўйилган концентратия нормаларини бузаётган ана бир қатор корхоналарни айтиб ўтиш ўринли деб ўйлайман. Лак-бўёқ ва эскаватор заводалари, таммак фабрикаси шулар жумласидан.

«Инсоннинг иммун системаси янги бактерияларга ва вируслар шаттамини тез ақ таъсир ўтказиб, миллионлаб йиллар мобайнида шаклланган. Аммо ана шу инсоннинг апроф-муҳит билан экологик мувозанати бузишмоқда. Кимёвий чикинди-лар инсон ҳужайраларининг жедал шикестланишига олиб келди, уларнинг орасида онкологик хасталар ҳам пайдо бўлимоқда...» деб таъкидлаган эди СССР Фанлар академиясининг президенти Д. Марчук. Унинг бу фикри Ўзбекистон пойтахтида бевосита алоқадордир. Утган йили аҳоли ўртасида зарарли янги оқимлар билан касалланган 1987 йилга нисбатан 2,8 процентга кўпайди. Бу ҳар 100 минг кишининг 160 нафаридан кўпроги ана шундай «афли касаллики» чалинган, деган гап. Табиати муҳофаза қилиш

Ушбу маблаглар қаердан олинган? Биринчиси — ҳар кунги ахлатларни шаҳар ташқарисига чиқариб ташлашга сарфланадиган харожатлар. Иккинчиси — беморларни шаҳар касалхоналарида бир кун даволаш учун давлат сарфлайдиган маблаглар, аниқроғи ҳарожатлардир. Яна бир изох. Ана шу счёта тушган маблаглардан Тошкент шаҳри соҳилиқни сақлаш объектларини ривожлантириш ва яшиллаш учун фойдаланилади. Қўшимча қиламан, мазкур бадал маъмурий органлар томонидан қўлланиладиган иқтисодий ва ишлаб чиқариш билан боғлиқ жазо чораларини истисно қилмайди.

Мазкур тадбирлар, шак-шубҳасиз, фойдали ва адолатлидир. Алминимизи, тошкентликлар уларни қўллаб-қувватлашди. Шу билан бирга бошқа тақлифлар ҳам бор. Масалан, ушбу материал муаллифини ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг лаборатория мудири Д. Клубейнинг тақлифи ўринли қўрилади. Мазкур тақлифини шовкин шунданки, тартибни бузган корхоналар бугунги кунда ўтказибган маблаглар ана шу корхоналарда табиати муҳофаза қилиш тадбирларининг амалга оширилишига сарфланган керак! Беморларни даволаш керак. Яхсини, ёмонни бугунги кунда уларни даволашди. Меҳнат назаринида, шаҳардаги экологик вазиятни соғломлаштириш, шундай қи-

либ касалликларни келтириб чиқарувчи омилларни тугатиш ҳам истисно қилмайман. Биз суҳбатимизни автотранспорт воситалари билан боғлиқ муаммоларни тилга олай, фақат шаҳар саноат корхоналари ҳақида олиб бордик. Ваҳоланки, бу муаммолар алоҳида тўхталиб ўтишга арзийди.

Биз газета саҳифаларида давлат инспекцияси ва давлат автомобил инспекциясининг чикинди газлари йўл қўйилган концентратиядан зиёда, бўлган автотранспорт восителарини аниқлаш юзасидан ўтказган рейдлари ҳақида бир неча бор ҳикоя қилган эдик. Шаҳар автобус ва автомобил паркни тўла-тўқис соз бўлганида ҳам ҳаёо айтарлиқ тоза бўлиб қолмади. Узингиз ўйлаб кўринг, 100 литр бензин ёнганда бир киши бир йил мобайнида нафас олиши мумкин бўлган миқдордаги кислород сарфланади. 100 литр бензин ўртача икки ҳафтага етади. Бир автомобил бир йилда 24 киши нафас олиши мумкин бўлган кислородни кўкка совуришини ҳисоблаб чиқиш мумкин эмас.

Кислород сарфини яшил иқлолар тўлдириши мумкин, деб эътироф билдирмоқда айрим шифер газетхонлар. Улар қоллаш мумкин. Бунинг учун энг оддий ҳисоб-қисобларга қараганда шаҳарга 500 минг гектардан зиёдор кўламазор зоналар керак бўлади. Бугунги кунда эса Тошкентнинг ана шундай зоналари 600 гектарга яқинини ташкил этади.

Автомобиль транспорти билан ана бир муаммо боғлиқ. Уни табиати муҳофаза қилувчи ва бошқа органлар негиди мулкка, четлаб ўтишди. Гап шовкин-сурон ҳақида бормоқда. Юзаси қарагандагина, мазкур муаммо эрзимгендек, долзарб эмасдек туюлади. Масалан, ҳаракат гажум бўлган йўлдаги шовкинни муталассислар учини даражали шовкин деб ҳисоблайдилар. Ана шундай шовкин-суронда инсонда психологик жараёнлар ва вегетатив асаб системаси, шунингдек эшитиш органлари бузилади. Навоий, Халклар дўстлиги, Максим Горький проспекти, Энгельс, Шоте Руставели, Фарход кўчалари... ушбу материал муаллифини ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг лаборатория мудири Д. Клубейнинг тақлифи ўринли қўрилади. Мазкур тақлифини шовкин шунданки, тартибни бузган корхоналар бугунги кунда ўтказибган маблаглар ана шу корхоналарда табиати муҳофаза қилиш тадбирларининг амалга оширилишига сарфланган керак! Беморларни даволаш керак. Яхсини, ёмонни бугунги кунда уларни даволашди. Меҳнат назаринида, шаҳардаги экологик вазиятни соғломлаштириш, шундай қи-

Киска қилиб айтганда, Ўзбекистон пойтахти экологиясида талайгина муаммолар тўпланиб қолган. Уларнинг ҳар бири оператив равишда ерлашсини, ярим-эрти эмас, тўла бартараф этилишини талаб қилади. Улайманки, мақолаини ўқиб бунга фақат газетхонларини ишонч ҳосил қилгани йўқ.

А. УЧАЕВ.

ВАШИНГТОН. Капитолий тепалиги этагиде жойлашган давлат Ботаника боғининг зикрлари йил ўи икки ой очик туради.

«Бундан 140 йил муқаддам АҚШ Конгресси шу ерлардаги ва бошқа мамлакатлардаги турли ўсимликларини янгиш ва ўстиришни, уларнинг махсуслотларини умум кўргазмасига қўйиш таъсис этган эди...»

Бугунги кунда ана шу боғ оранжереяларида тропик ва субтропик ўсимликлар, саҳроларда ўсидиган ўсимликлар йиғилган. Боғ кенг шўқар қозонган. Вашингтонликлар, Қўша Штатларнинг турли бурчакларидан, ҳар икки хоржий мамлакатлардан келган турли ёшдаги кишилар экспонатлар билан қизиқиб танишадилар.

СУРАТДА: Вашингтондаги Ботаника боғининг эйратчилари. В. Поляков (ТАСС) фотоси.

СЎНГИ вақтда икки воқеа — «Давра столи» атрофида икки ой давом этган музокаларнинг тугаганлиги ҳақида сеймининг 7 апрель кунини бўлиб ўтган мажлиси поляков эътиборини ўзига тортиди. Муболагасиз айтиш мумкинки, бу воқеалар ҳалқ Польшаи тарихида янги саҳифани — миллий келишув ва социалистик парламент демократияси давлатини кўриш жараёнини очди.

ПХР Министрлар Советининг хос бивосида махсус ранишда қурилган «Давра столи» атрофида эътиқодлари ва қарашлари турлича одамлар, сиёсий ғоялар турли оқимларнинг вакиллари, шу жумладан ўзларини «амалий оппозициячилар» деб атаётган кишилар тўпландилар. Бу муҳим учрашувга ПБИП Марказий Комитети 10 пленумининг дадил, бурилиши кўзда тутувчи қарорлари қўл очди. Партиянинг Польша келажакини қадрлайдиган барча одамларнинг куч-гайратларини кенг сиёсий ва иқтисодий ислохотлар программалари доирасида жишлантиришга, ҳалқ ҳоқимиятининг 45 йиллик тарихи давомида эришилган барча қимматли жиҳатларини сақлаб қолган ҳолда ўтмишдаги хателар ва чалғишларни бартараф этишининг энг самарали йўлларини биргалликда муҳокама қилишга, келажик йўлларини белгилаб олишга қаҳирини самара берди. ПБИПнинг фикрича, бу

муаммони ҳал қилишга Совет Иттифоқидаги қайта қуриш ва бошқа социалистик мамлакатлардаги ўзгаришлар ёрдам беради.

Хукумат коалицияси, касаба союзлари ва амалий оппозициячиларнинг «Давра столи» атрофида икки ой давом этган қизғин музокалари (бу музокаларда жама бир неча юз киши иштирок этди) ҳужжатларнинг салмоқли мажмуасини қабул қилиш билан якунлан-

марта музокаларар столи атрофида шерик бўдиллар, тарқатиб юборилган «Бирдамлик» ташкилотларининг Лех Валенса бошчилигидаги раҳбарлари ҳам — яъни баъзан бутунлай қарама-қарши фикрдаги арбоблар олиб бордилар.

«Давра столи» музокаларининг қатнашчилари пировардиде иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш учун қўл жихатдан маъсулиятни ўз зиммаларига ол-

ра столи» атрофидаги музокаларларда эришилган сиёсий аҳдиномаларни қонун ақтларининг лўнда ва аниқ тили билан ифодалаб бер

Жонажон Ватан бўйлаб

© ВЛАДИМИР. Муром тепло-возозили заводда цехларида Ватанимизда биринчи шалгал тазаловчи машина тайёрланди. Бу машина темир йўл ишчиларини оғир кўл меҳнатидадан халос қилди. Чунки ишчилар йўл оёқларида белкурдан, чўкичлар ва ломлар ёрдамида темир йўлларга ётирилган кум-шагалларни тартибга келтиришди. Шалгал тазаловчи машина жуда катта: оғирлиги 90 тонна, узунлиги эса 30 метрдан ортиди. Йўл тазаловчи машинанинг юриш тизлиги соатига 200 метрни ташил атайди. Атиги уч киши бошқариладиган янги техника 140 нафар темир йўл ишчисини меҳнатида бақарди. Бу машина Октябрь темир йўлида ўз меҳнат фаолиятини бошлади.

© ҚОРАҚҮЛ (Қирғизистон ССР). Қамбар ота гидроэлектростанцияси дарвозалари 500 метрни тўғиб, жуда кўлай йўл бўлиб қолди. Бу қор илгари кучли техниканинг гидроэлектростанцияси ишчиюлларига боришига тўсиқлик қиларди. Натيجида ишчилар маддалаштириш имконияти пайдо бўлди. Қамбар ота энергетика комплексини умумий қуввати икки миллион киловаттга яқин бўлган иккинчи гидроэлектростанциядан иборат бўлди. Бу ерда дастлабки электр энергиясини ўн учинчи беш йилдангача ҳосил қилиш мўлжалланган.

© МУРМАНС. Заполярёдаги кўпгина қурилишлар гачдан ясалган буюмлар етишмаслиги натижасида тўхтаб қолди. Энди бундай танцисликка барҳам берилади. «Североникель» комбинати лабораториясида маҳаллий хом ашёдан шундай маҳсулот тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқди. Технология амалга ошириладиган қурилиш уратилди бошланди. Янги техниканинг қуввати комбинатнинг маҳсулот шу турига бўлган ахтирчиликни қондириш учун етди. Кейинчалик катта ишлаб чиқариш корхонаси бўлиб атайлади.

© МОСКВА. Янгида пойтахтнинг Киров районида ёшларнинг «Кировец» тақриба бирлашмаси ҳузурида ҳозирча атиги тўрт киши ишлаётган раҳм-шафқат бўлими ташкил этилди. Тўғиб инвалид болалар бугунги кунда социал ва медицина жиҳатидан аниқсиз етарли муҳофаза қилинмаган. Киров районида бундай болалар 249 нафар, бўлим ана шу болаларни ўз қарамоғига олди. Бўлим ҳодимлари уч ой невариларини айланиб, болалар ва уларнинг ота-оналари билан танишди, уларнинг ахтирчиликларини ўргандилар, руҳан қўллаб-қувватладилар. Барча маълумотлар картотекналарда кўриб атишти. Бўлим уларга ёрдам бериш программасини ишлаб чиқди. Ҳозирча Киров райони иқтисодиёти қўйишига муваффақ бўлди.

Раҳм-шафқат бўлимининг планларидан реабилитация марказининг қурилишига эришиш, инвалидлар меҳнат қилмаган корхоналарини ташкил этиш, инвалид болаларни касбга ўргатиш ўрни олган.

Янгидагина 102-болалар поликлиникаси базасида «Раҳм-шафқат» кооператив ташкил этилди. Ана шу кооператив инвалидларга кўрсатиладиган медицина ёрдами ҳараматларини ўз эминисига олди. Кооперативда уларга ҳамма ёрдам беришга тайёр бўлган юзори нақдани муваффақият бор. Ҳозирча кооператив дастлабки қадамларни қўймоқда.

Болаларнинг ўз кўлфаларига ўралашиб қўлай тўғилгани ҳаёт кеңиришларига ёрдам берадиган раҳм-шафқат бўлимининг ҳодимлари болаларнинг ана шу тоифасига аҳолининг жамоат органларининг муносабатини ўзгартириш лозим, деб ҳисоблайди.

СУРАТЛАРДА: врач-онкулист Любова Семёнова Гудкова раҳм-шафқат бўлими ўз қарамоғига олган 8 йили Андрей Свиридовни назоратдан ўтказгани келди; болалар ўз-ўзларини гримлашга ўрганишти; Тая Таранин ролинг ташқи қиёфасини яратиб Янгида дастлабки уринишларга сабр-тоқат билан бардош берапти.

Н. Зотин фотолари, ТАСС фотохроникаси.

Янги машиналар— конвейерга

Корхонанинг асосий маҳсулоти нега ишлаб чиқариладиган? Жамоатчи муҳбиримиз Баҳром Усмонов янгида «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош конструктори Йўлдош Каттаҳўжаевдан ана шу ҳақда гапириб беришни илтимос қилди.

— Тўла ҳўжалик ҳисоби иш тартибимизга ўзгартирилди. Энг аввало истеъмолчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиб боришимиз зарурлигини кўрсатди. Республикада дала меҳнатчилари янги иқтисодий шароитда ҳар бир сўмини тежаб-тергаб сарфлашга ҳаракат қилинмоқда. Шундай экан уларнинг корхонамизнинг асосий маҳсулоти — эҳтиёж асосида селлажларга эҳтиёжнинг кучайтирилганлигини шубҳасиз. Бу эса ўз-ўзидан қишлоқ ҳўжалик машиналарини қўллаб, сифатли ишлаб чиқаришнинг зарурлигини кўрсатиб турибди. Энди биз агроноат ҳодимларининг кўпсиз талабларига жавоб берадиган янги машиналар тайёрлашимиз лозим. Шунинг ҳисобига олиб, қишлоқ ҳўжалик машиналар бўйича конструкторлик бюроси билан бирга янги

Сайфиддин Йўлдошев Улуғ Ватан уруши бошланганда биринчилардан бўлиб фронтга отланди. Сталинград остонаси ва бошқа жойлардаги жангларда катнашиб, оловли йўллари босиб ўтди. Аини пайтда у II группа инвалиди бўлишга қарамай ўзи яшаватган Фрунзе райониндаги Абдулла Авлоний номли маҳалла уруш ва меҳнат ветеранлари Советини бошқариб келмоқда.

— Уруш кўпларини жароҳатлади, — дейди Сайфиддин ака. Жангда оғир яраланган, қандай қилиб, кимнинг бахтига омон қолганини билмайман. «Қора хат» келган кун хонадонимизда ҳанузгача эслаб турилади. Оғир даялар орта қолди. Энди бор куч-гайратимни одамлар учун, ёшлар тарбиясига сарфлашга ҳаракат қилмаман.

Ветеранлар Совети маҳалла ахли кўмағида Ботир Бобоев ўрнатилган ариқларга лоток ўрнатилган эришган эди. Локай курувчилар тўғилган иш-шайи нотўғри олиниб, лойка тикиладиган бўлиб қолди. Бу ҳақда район иқтисодиёти комитетига ариқ қилинган бошқа чора топиладими. Афсуски, келган ремонтчилар кўл учиде ишлаб, лойкани тазалаш билан чекланишди. Район санэпид-

станцияси ҳодимлари эса бу жойнинг антисанитария ҳолатига бефарқ қарамақдалар. 12-озик-оват магазинининг ветеранлар бўлими негизда беркитиб қўйилди. Одамлар бир неча ой мобайнида гўшт ололмай сарсон бўлишди. 36-ветеранлар магазинида ҳам

Ветеранлар ардоқда, лекин...

аҳвол яхши эмас эди. Ўзимиз олиб-югуриб, мажбур савдо нуқталарида намунали хизмат кўрсатишга эришдик.

Маҳаллага келган киши ачинарли маззаарининг гувоҳи бўлиш табиий. Сабаби, комплекс савзавот дўкони бўлиб ташланди, аниқсиз тикланмаган. Онда-сонда келтириладиган савзавот, маҳсулотлари пана жой йўқлигиндан ерга туширилади. Ёгин-сонинда қолган сифати бўзилган, чиримокчи.

Утган йил давомида уй ревоити, машина, дала ҳоли олиш сингари 19 талебнома

билан советимиз қарорини район уруш ва меҳнат ветеранлари Советига ҳавола этидик. Уларга ҳанузгача иқтисодий жавоб олганимиз йўқ.

Биз ветеранлар хонадонларини тўлиқ телефонлаштириш мақсадида Чилонзор ва Фрунзе — Ленин районлари телефон узели раҳбарлари билан икки марта учрашув ўтказдик. Мутасадди ўртоклар режалар ҳақида гапириб, ёрдам беришга ваъда беришди.

Хайри ташаббус сабабли шу кунгача 64 меҳнат ва 35 уруш ветерани телефон билан таъминланди.

Ёшлар тарбияси доимо эътиборда. Улар билан ахлоқ-одоб, касб танлаш ва бошқа мазмуларда суҳбатлар ўтказилапти. Айниқса, 73-ўрта мактаб ўқувчиларини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга муносиб ҳисса қўшапти.

Оталар жасорати унутилмайдиган. Катта ҳаёт мактаби, қийинчиликларни қўғриб қишларнинг тақрибиса келмакчи алоҳида ҳақиқат мерос бўлиб келган. Уруш ва меҳнат ветеранларини улуғлаш, уларнинг талаб ва истакларини инобатга олиш давр талаби эканлигини унутмайлик.

С. ШОДИЕВ.

Мунозара учун мавзу

Ғафлатга таъзия

Спектакль тугади. Зал бир зум сукунатга кўчди. Олднинг қаторда ўтирганлар чапак чалинган эди, ҳамма уларга эргашиб бирин-кетин гулдурс қарсак билан олқишлай бошладилар...

БУ ВОҚЕА ҳамон эсимда. Цехда комсомол етакчисини саялабга бағишланган йилнинг кетарида, «Ташсельмаш» маъмуриятининг вакиллари ҳам бор эди. Номзод муҳомадасига қўйилганда кимнингдир ўрнидан туриб «Овозга қўйверинг, розимиз, тезроқ уйга кетиш керак» деган бақирини эшиттиди. Ҳамма кулиб юборди. «Хой Қурбон, деди кимдир юқоридан, секретарликка кимнинг номзоди қўйилганлигин биласанми?», «Йўқ-йўқ» дея жавоб берилди. «Қурбон Ҳасанов, Сенинг номзодинг» деди президиумдаги йилит. Ҳасанов ҳангумдан бўлиб қолди: «Йў-ей...».

Ҳа, у секретарликка сайланди. ЁГОЧНИ ҚАЙТА ИШЛАШ корхонаси ишчисини Салим ота Ёқубов пенсияга чиққан, ўз уйига сизмай қолди. Ёлғиз ўғил, ёлғиз келин, уч нафар неваре, ўшалар даврасида кенсалик гаштини сурмоқчи эди. Аммо келиннинг «дийди»лари отани қариялар уйига кетишга мажбур қилди. Ёлғизини ранжитмаслик учун ота: «Уша ерда сафдошларим бор, мени хафа бўлмасин десанг, рўхсат бер, ўғлим. Ҳар ҳафтада келиб-кечиб тураман» деди. Дастлабки 4 — 5 ой ичида шундай қилди. Аммо кейинги ярим йилда отанинг қадами узилди. Ниҳоят ўғил эслаб қолди, қариялар уйига борди. Унга тўрт ой касал этиб ота қаза қилганини, шу ердаги қабрга дафн қилишганини, ўғлини, невараларни тилдан қўймай кўз юмганини айтишди. Фарзанд юм-юм йилгиди. Аммо бу кўз ёшларидан не фойда?

АВТОБУС ЛИҚ Тўла. Новча, мўйловчи, оқ сариқдан келган ўттиз ёшлар чамаси йилит ёнида турган қизга шилқимлик қилиб қат қота бошладилар. Бир неча бекатдан ўтилгандан сўнг автобус сийрақлашиб борар, боғли аҳвол ҳақоратгача бориб етганди. Лекин жимжитлик. Саловнда гала-говур секинлашди. Ҳамма «Манзилга тезроқ етиб олиш» ҳақидаги хаёл билан пик утирадир. Ниҳоят набатдаги бекатдан чиққан мард топилди. «Безобет» бир неча марта оғохлангиларига қарамай, «суюқ қилгил»ни қўймади. Шу пайт безорининг башарасига тўғатдан тушган мушт уни беҳш қилди. Қий-чув қилиб йўловчилар бирин-кетин автобусни тарк этишди. Энди безорини тийиб қўйган «бечора» йилит қилишчи учун жавоб беради. Уни ҳимоя қилдиганлар топилармикин? Лоқал қиз миллиция бўлимида унинг ёнига тушармикин?

ДИРЕКТОР ХОНАСИДА ўтган бугунги мажлис қилинган ишлар ва бақарилмаган вазифаларга бағишланди. Шу кун автокомбинат меҳнатини Назар учун аламли ўтди. Унга ҳайфсан эълон қилишди. Бунинг ўзи ҳам тушунолмай гаранг. Инигилида ҳам

касблари йўл қўйган «хато-камчилик»ларини очиб ташлашди. Хуллас, «дўстлар» ундан юз ўтиришди.

Кечки зиёфат ошнда бир гуруҳ ошналарнинг димоғи чоғ: «Бутун зўр кун бўлди. Хўжайиннинг ўзлари бошлаб бергандилар, бугунги бошлаб давом эттирдик», — деди оған кулгиде ўтирган Нурмат. — Назар тўнақдан ҳар қалай аламлини олдим. Бугун яхши бўлди». Баски, гап билан оғизлар роса кўйирди. Арақ қилларни гапиртирмайди, дейсиз. Кимдир ўрнидан туриб ҳаммага ёқадиган нутқ сўзлай бошладилар:

— Қўйверинглар, булар келиб-кетаверишди. Аммо биз қоламиз. Яхши яшаш учун ҳадеб ўзини ўтга-чўққа урмаслик керак. Умуман поездининг боши ва охири вагонлариде юрмаслик, балки ўртасида бўлиш ҳар қандай фалокатдан халос етди. Лекин асосий масалаларда четда турмаслик лозим. Масалан: муқофот, квартира, машина, саялов...

Дўстлар яхши гаплар учун қадаҳ кўтаришди: «Бизнинг ҳеч кимга ёмонлигимиз йўқ».

ЭСКИ ЖЎВАДАГИ «Марҳамат» магазинга қарашли ароқ-вино бодасининг олди бутун ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Эҳ, ҳе, наватини қаранг, илгичка ичкандай қўзилиб кетибдику!

Сотувчининг «қўли-қўлига» тегмайди. Ахир, шунча одамга хизмат қилишининг уни бўлмайди. Кутилмаганда олдинда «ғав-ғо» чиқди. Вир ҳақтўғи «Нега менга қайтимини бермадинг?» деб сотувчига даъво қилапти. «Ким ўзи у пасткаш», деди наватдагиларни тартибга солаётганлардан бири. Арининг инига кўрт тушгандай одамлар қўзилиб кетишди. «Чиқариб юборинг бу аҳмоқни, шонганде лаббай — топилайдику, буни қаранг арзаймаган 30 — 40 тийинга талашаяпти».

— Нимасини айтасиз, кейинги пайтда буларнинг уруғи пучқилиб қўлайиб кетганки, асти қўйверасиз. Хой йилгича, сотаверинг, шунга ҳам асабиланасизми? Парво қилманг, саҳиллардан мана, биз бормиз...

«Саҳий»ни гап билан ҳеч ким оғизига урмади, ҳамма бепарво, қолайди. Батъан шунча ҳам бўлади. Мўъжазига на жойга тўпланганлар бирин-кетин ўзларини ташвишлангиларига «дардлари» ҳақида куйиниб гапирарди: «Ахир қачонгача бунақа яшаймиз? Мана қайта кураш даври, шундай экан, отни қамчилаш керак». Ирилганлар тўғри, дегандек беҳолгина бошларини қимирлатишди.

Ҳа, афсус ачаганимиза лоқайдимиз, бепарвомиз. Шунинг учун репрессиялар бўлаверди. Орол қурибверди, замин зархарлабверди.

Улганш, ғафлатга таъзия очиш пайти келмадикини? Ё бунга ҳам юқоридан кўрсатма керакинми?

Ақмал АҚРОМОВ.

Тошкентдаги республика ёш техниклар станциясида турли тўғараклар фаолият кўрсатмоқда. Ўқувчилар бу ерда, техниканинг алифбеси билан танишадилар, тақрибан устозлар раҳбарлигида турли машиналар ясашни ўрганадилар.

СУРАТДА: тўғарак ёзловлардан Абдулжаббор Нишонов ва Қодир Приқуллов пахта териш машинисининг макети билан танишишмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

Газетхон таклиф этади

Сотувчи кўкрак нишони

МЕНИМЧА, савдо маданияти ишчириш учун сотувчи кўкрак нишонини берилса, Улар исм-шарфини янгириш имкониятидан маҳрум бўлса. Айниқса, кўчаларда савдо қилувчи нуқталарда шундай кўкрак нишонини бўлмаганларга савдо қилиш қатъий тақиқланса! Бу тўғрилар кооперативларда ҳам қўйилган асхи бўларди. Ана шунда қалбим кооперативчиларнинг ҳақини башараси очилиб қоларди.

Яна бир тақлиф: қайси мағзига ноёб мол келди киши куйдалик эҳтиёжидеги моллар қайси мағзидегида бори! Мағданий-мағший хизматининг янги

тури қаерда жорий этилди! Қайси мағзидеда бугун қандай моллар билан савдо қилинади! Ана шулар ҳақида эълонлар бериб берилса. Халқ манфатини кўзлаб қарашмаган моллар қачон ва қаерда сотилишини халқ билиши керак-да!

Москвада кўп марта бўлганимда, ана шундай эълонларнинг гувоҳи бўлганман.

Уйлабманки, бундай тартиб фойдадан ҳоли бўлмайди. Фикримча, ҳалопхликка жамоатчиликнинг кенг жалб қилишнинг йўли мана шу.

Р. ПУЛТОВА.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«Соқов телефон»

«Тошкент оқшоми»нинг 1988 йил 21 октябрь сониде ана шу сарлавҳа остида танқидий мақола ёритилган эди. Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бирлашмаси бошлиги В. Штейнберг имзоси билан ана қуйидаги жавоб хати олинди.

— «Мақола юзасидан текшириш ўтказилди. Шу нарса аниқландики, М. Юсуповнинг шикоятчи ҳақиқий аҳволи унча мос келмайдиган. Унинг телефони ўз номерига эга, параллел эмас. Абонентнинг ариқсига кўра 24 октябрь кунини монтер ўша жойга бориб, абонентнинг телефон аппаратурадаги нуқсонларни тўзатган, Ҳолбуки у тегишли ақ тузиш билан қиёфаланган мўжмин эди. Чўки телефон аппаратурини ремонт қилиш унинг бевосита вазифасига кирмайдиган.

Юсупова ва қўшини Зиёвуддиннинг оила аъзолари билан телефон орқали суҳбатлар ва текшириш қўришлар телефон аппаратурани яхши ишлатишга таъсир қилмади. Шунинг учун бу абонентлар уларга аъза жавоб беришнинг рад этишди». РЕДАКЦИЯДА: Юқоридеги жавобдан шу нарса ақлол қўриб турибдиган, Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бирлашмаси оқшомихонларнинг ҳақини шикоятларига етарлича муносабатда бўлмайпти. Буни газетамизда ўтган йилнинг 21 октябрда босилган танқидий мақолага орадан беш ойдан зиёд ўтганидан кейин жавоб йўлланганидан ҳам билиш мўжмин. Наҳотки шу жавобни ўша вақтида бериш Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бирлашмаси раҳбарларига, унинг бошлиги В. Штейнбергга шу даражада қийин бўлса! Ахир, ҳар бир шикоят хати ортида инсон турганлигини унутмаслик керак.

Справкалар бюроси

А. ВОСИҚОВ: Бизнинг бир таъинимиз ўз ўғлининг уйига бошқа жойдан кўчиб келганига бир йил бўлиб қолди. Лекин ҳали ҳам пропискидан ўтолмаётган эмиш. Сабаби, бунга келини қаршилик қилапти экан. Бу масалада қонунда нима кўрсатилган?

Жавоб: Ўзбекистон ССР Уй-йой кодексининг 61-моддасига биноан ота-оналари ҳузурига воғта етмаган болалари ва болалари ҳузурига уларнинг меҳнатта лавратиса бўлган ота-оналарини қўчириб киритиш учун оила аъзоларининг розилиги талаб қилинмайди.

Демак, сизнинг таъинингиз ҳам бундай имтиёздан фойдаланиши мўжмин.

В. БОБОХУНАЕВ: Биз 1981 йили отам билан биргаликда район социал таъминотидан «Мосвич» машинисини сотиб олган эдик. Янгида отам афот эди (машина у кишининг номлариде эди). Машина ўз номинига ўтказиш учун 19 процент давлат поштиниса тўлаш имкониятини нотариус айтди. Машинанинг олди-сотида шартномаси тузилганида поштина анча кам тўланадиган Шунинг билимоқчи эдик.

Жавоб: Ўзбекистон ССР Молия министрлиги томонидан 1979 йили тасдиқланган инструкцияга мувофиқ мерос сифатида қабул қилинадиган воқислар учун (ер ёки хотиндан ташқари) машина нархининг 10 проценти ҳисобидан давлат поштиниса тўлаш лозим. Демак, нотариал идора ҳодими сизга инструкцияга асосан жавоб қилган.

М. ИСМОИЛОВА: Менинг 5 фарзандим бор. Уй-йой шароитимиз ёмонлиги тўғрисида бир неча йилдан бери квартира учун навбатда турамиз. Айтинччи, квартира бизга ўхшаш оилаларга имтиёзли равишда бериладими?

Жавоб: Ҳа, имтиёз бор. Ўзбекистон ССР Уй-йой кодексининг 43-моддасига биноан беш болали оилаларнинг уй-йой шароитларини яхшилаш лозим деб топила бундай оила биринчи навбатда уй-йой шароитини яхшиловчилар рўйхатига олиниб, турар жой билан таъминланади.

Г. МЕЛНОВ: Мен янгида қишлоқ Совети иқтисодиёти раисини ўқитиб олишга қўйишга қўйиб, ўртача 270 сўм ойлик олар эдик. Ҳозирги маошнинг 190 сўмин ташкил қиларди. Раиснинг ойлик маоши 220 сўмдан иборат. Айтинччи, аввалги олган ойлигини ҳисобга олиб менинг иш ҳақим оширилиши мўжминми?

Жавоб: Сизнинг ҳозирги лавозимингиз учун иш ҳақи шарт рўйхатиде кўрсатилган миқдорда тўланиб, қонуний иш тутилган. Бундан ташқари бу лавозимда ишлаган ўзингиз ҳам розилик бидиргансиз. Агар кейинги лавозим учун ҳақ ўзгартирилиб шарт рўйхатига киритилса, у ҳолда иш ҳақингиз ошиши мўжмин.

Т. ТОЛИПОВ: Турмуш ўртоғим бу йил 50 ёшга тўлди. Колхоздаги иш стами 11 йилни ташкил қилди. Айтинччи, у ҳозир пенсияга чиқиши мўжминми?

Жавоб: 5 та бола туғиб уларни 8 ёшгача тарбиялаган оналарга 50 ёшга етганлариде қарилиб пенсияси тайинланади. Бундай пенсия иш стами тўлиқ бўлмаса ҳам (5 йилдан нам эмас) тайинланиши мўжмин. Лекин бундай имтиёздан колхозчи аёлларнинг фойдаланиши қонунда кўрсатилмаган.

У. ОТАМУРОВОВ: Мен Самарқанд областидан келиб Тошкентда яшайман. Доимий прописка рўйхатидаман. Айтинччи, агар ниҳоят рўйхатдан Самарқанд шаҳрида ўтсам Тошкентда яшашим давом эттиришимга таъсир этмайдими? Турмуш ўртоғим ҳам рўйхатдан ўтказилганими?

Жавоб: Қонунчилик бир шаҳарда ЗАГС рўйхатидан ўтган ари-хотини ўша шаҳардагина яшаб истиқомат қилишини теклаб қўймайди.

Демак, сиз доимий яшаватган шаҳарда хотинингиз ҳам яшаш мўжмин. Бунда уй ағаси (ижара)нинг розилиги бўлса юфтон.

А. ҲАСАНОВ, ЮРисконсулт.

Турфа олам

СОЧИМАН СОЧ

Дунёдаги энг узун сочининг эгаси 74 ёшли ҳинд аёли Мата Жагадмба ҳисобланади. Аммо унга ҳақда қилишга ошқинам. Гап шундаки, унинг 6 метр 40 сантиметр узунлиқдаги ноёб сочилари қўлдан бери Матанинг ямончиликлари чеклаб қўйган. Айтайлик, у сайр қилиб келмоқчи, аммо бунинг учун унга бир ёрдамчи керак бўлади. Ана шу ёрдамчи унинг сочларини қўлларига ўраб ортдан юриш керак. Шундай узун сочинини ювиш ҳам ўзига яраша муамма. Бунда ҳам албатта ёрдамчи керак бўлади. Ювчилар сочинини қуритишни айтмайсизми. Турган-бигани ташвиш.

Бунинг учун Мата Жагадмба уйининг иккинчи қаватига кўтарилиб, балкандан сочларини пастга ёяди. Шунда ҳам унинг сочилари, ерга тегиб қолади. Ерга тегмаслиги учун кир оқладиган арқон тортиб, соч аъзаларини унга олиб қўйишга тўғри келади. Шундан сўнг сабр-тоқат билан кўш сочларини қуритишнинг кутуш керак. Одатда бунга икки соатга яқин вақт кетади. Бунинг қарангки, ана шундай қийинчиликларга қарамай, кўпчилик аёллар энг узун соч эгаси Мата Жагадмбага ҳавас билан боқишади.

ОДАТДАН ТАШҚАРИ «УСУЛ»

Панама пойтахтининг аэропортида қайд этилган рекорднинг бемалол «Гиннеснинг рекордлар китоби»га киритиш мўжмин. Ана шу рекорднинг қўлбиланки наркотикларини олиб-сотуш... Гиннес исмиликсиз ўрнатди. Бунинг қарангки, у амбулаторияга жойланган 1 килограмм 49 грамм қонанини ошқозониде олиб ўтмоқчи бўлибди. Полиция вакилининг маълум қилишига қараганда, бу ана шунча миқдордаги наркотикларини «нованавий» усул билан олиб ўтиш йўлидаги биринчи уриниш экан. Аммо бу қолумбиланлиги қувонтирмаган бўлса керак. Са

